

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 8. maj 2006

## Betænkning

over

### Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Dagtilbud i frie grundskoler)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

#### 1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. marts 2007 og var til 1. behandling den 30. marts 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

##### *Møder*

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

##### *Høring*

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 9. marts 2007 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 248. Den 23. marts 2007 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

##### *Spørgsmål*

Udvalget har stillet 18 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

4 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

#### 2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Enhedslistens medlem af udvalget tager afstand fra, at flere daginstitutioner lægges ind under skolebestyrelserne. Skolerne skal ikke have større bestemmelsesret over tilknyttede daginstitutioner. Enhedslisten mener, det er vigtigt, at daginstitutioner har deres helt egen ledelse, så institutionerne drives efter pædagogiske hensyn til de børn, der går i institutionen. Børn skal have lov til at være børn, og de skal ikke paces til at lære en masse formelle skoleting allerede i børnehavealderen.

I lovforslagets bemærkninger kan man læse, at »en privatinstitution, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens betingelser for godkendelse, har krav på godkendelse«. Det betyder i praksis, at der ikke er demokratiske muligheder for at kontrollere og styre udbuddet af privatinstitutioner.

Enhedslisten tager afstand fra den forudsigelige massive vækst i privatinstitutioner, der fører børnene direkte videre i privatskoler. Det er et stort problem, at de offentlige tilbud og institutioner

undergraves af regeringen, der sætter kommunerne i økonomisk spændetrøje, mens de private ordninger fremmes og understøttes.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

*Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)*  
*Tina Nedergaard (V) fmd. Ellen Trane Nørby (V) Martin Henriksen (DF) Søren Krarup (DF)*  
*Lars Barfoed (KF) Jens Jørgen Nygaard (KF) Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S)*  
*Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) Margrethe Vestager (RV) nfmd. Bente Dahl (RV)*  
*Pernille Vigsø Bagge (SF) Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)*

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

#### **Folketingets sammensætning**

|                                      |    |                                    |   |
|--------------------------------------|----|------------------------------------|---|
| Venstre, Danmarks Liberale Parti (V) | 52 | Enhedslisten (EL)                  | 6 |
| Socialdemokratiet (S)                | 47 | Siumut (SIU)                       | 1 |
| Dansk Folkeparti (DF)                | 23 | Tjóðveldisflokkurin (TF)           | 1 |
| Det Konservative Folkeparti (KF)     | 18 | Fólkaflokkurin (FF)                | 1 |
| Det Radikale Venstre (RV)            | 17 | Inuit Ataqatigiit (IA)             | 1 |
| Socialistisk Folkeparti (SF)         | 11 | Uden for folketingsgrupperne (UFG) | 1 |

**Bilag 1****Oversigt over bilag vedrørende L 189****Bilagsnr. Titel**

- |   |                                                              |
|---|--------------------------------------------------------------|
| 1 | Høringssvar og høringsnotat, fra undervisningsministeren     |
| 2 | Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget |
| 3 | Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget            |
| 4 | 1. udkast til betænkning                                     |

**Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 189****Spm.nr. Titel**

- |    |                                                                                                                                                                                                           |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | Spm. om sammenligning af nuværende muligheder for oprettelse af dagtilbud i tilknytning til frie skoler med muligheder i henhold til lovforslaget, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå |
| 2  | Spm. om øgede muligheder for etablering af private dagtilbud, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                      |
| 3  | Spm. om profitbørnehaver, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                                                          |
| 4  | Spm. om aftale indgået mellem regeringen og KL om fælles ledelse af folkeskoler og dagtilbud, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                      |
| 5  | Spm. om forældrerepræsentation i ledelsen/bestyrelsen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                             |
| 6  | Spm. om statslige krav til indhold, planer m.v. for pasningsordninger på en fri skole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                             |
| 7  | Spm. om anvendelse af pasningsordningens overskud, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                                 |
| 8  | Spm. om pasningsordningens værdigrundlag, stiftelsesgrundlag m.v., til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                 |
| 9  | Spm. om kommunens henvisningsret til pasningsordningen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                            |
| 10 | Spm. om vilkår for støtte til børn med særlige behov, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                              |
| 11 | Spm. om forventningen til oprettelsen af pasningsordninger i forbindelse med frie skoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                          |
| 12 | Spm. om skolers muligheder i fællesskab, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                                                                                           |
| 13 | Spm. om overførsel af overskud fra driften af en privatinstitution til en fri grundskoles skoleformål, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå                                             |
| 14 | Spm. om anvendelse af overskud fra driften af en privatinstitution til nedsættelse af forældrebetalingen, til undervisningsministeren, og                                                                 |

- 
- ministerens svar herpå
- 15 Spm. om godkendelseskriterier, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om kommunens mulighed for at stille krav til personalenormering m.v., til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om myndighedskrav, f.eks. vedrørende brandforhold, arbejdsmiljøforhold m.v., gælder for privatinstitutioner under frie grundskoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om fortolkning af den indgående aftale mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi for 2007 vedrørende muligheden for at drive daginstitutioner, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

## Bilag 2

### Nogle af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå

Spørgsmål 1 og 3 og undervisningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra RV.

Spørgsmål 16 og 18 og undervisningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

#### *Spørgsmål 1:*

Vil ministeren fremsende en sammenligning til uddannelsesudvalget af de nuværende muligheder for at etablere og drive dagtilbud i tilknytning til friskoler - sammenlignet med de nye muligheder, der foreslås i L 189, herunder en sammenligning fsva. forældreindflydelse, ledelsesforhold og andre forhold, der kan være relevante for at sammenligne konsekvenserne?

#### *Svar:*

En fri grundskole kan i dag oprette dagtilbud som puljeordning eller privat dagpasning efter bestemmelserne herom i serviceloven.

Efter lovforslaget kan skolerne varetage opgaver som privatinstitution eller privat dagpasning efter bestemmelserne herom i det fremsatte forslag til dagtilbudslov.

Ordningen med privat dagpasning fortsætter uændret.

For de frie grundskolers puljeordninger i henhold til serviceloven og privatinstitutioner i henhold til dagtilbudsloven gælder følgende:

|                     | Puljeordning                                                            | Privatinstitution                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Oprettelse          | Oprettelse kræver, at kommunalbestyrelsen indgår en driftsoverenskomst. | Oprettelse skal godkendes af kommunalbestyrelsen, hvis ordningen opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens betingelser for godkendelse.                                                                           |
| Ledelse             | Skolens bestyrelse har den overordnede ledelse af ordningen             | Skolens bestyrelse har den overordnede ledelse af ordningen                                                                                                                                                            |
| Forældreindflydelse | Ikke omfattet af bestemmelser om forældrebestyrelser.                   | Skolens bestyrelse er ansvarlig for, at der nedsættes en forældrebestyrelse, der giver forældrene samme indflydelse på ordningen, som forældre i andre pasningsordninger skal have i henhold til forslaget til dagtil- |

|                                     |                                                                                                                 |                                                                                                                 |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     |                                                                                                                 | budslov.                                                                                                        |
| Økonomi                             | Forældrebetaling sammen med kommunale og eventuelle private tilskud skal dække alle direkte driftsomkostninger. | Forældrebetaling sammen med kommunale og eventuelle private tilskud skal dække alle direkte driftsomkostninger. |
| Evt. overskud ved pasningsordningen | Et eventuelt overskud kan alene anvendes til ordningen.                                                         | Et eventuelt overskud kan både anvendes til ordningen og til skolens skole- og undervisningsvirksomhed.         |
| Administration                      | Fælles med skolen.                                                                                              | Fælles med skolen.                                                                                              |

*Spørgsmål 3:*

Kan friskolerne etablere såkaldte profitbørnehaver med udgangspunkt i lovforslaget?

*Svar:*

Jeg går ud fra, at der med profitbørnehaver tænkes på privatinstitutioner i henhold til serviceloven, og at der med profitbørnehaver yderligere tænkes på institutioner, der kan drives med et overskud for øje, og således at et eventuelt overskud kan anvendes til andre formål end egentlig institutionsdrift.

Hertil kan jeg oplyse, at efter friskolelovens § 5, stk. 2, kan en fri grundskoles midler alene anvendes til skolens skole- og undervisningsvirksomhed.

Det følger heraf, at svaret på spørgsmålet er benægtende.

*Spørgsmål 16:*

Vil ministeren redegøre for, om en kommune efter lovforslagets vedtagelse vil kunne forlange, at den frie grundskole anvender en med kommunale dagtilbud sammenlignelig personalenormering, herunder krav til ledelsesstillinger og andel af pædagoguddannet arbejdskraft?

*Svar:*

Efter § 20 i L 170 forslag til lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) er det den stedlige kommune, der godkender privatinstitutioner, hvis de lever op til lovgivningen og kommunens betingelser for godkendelse af dagtilbud.

Det er den enkelte kommune, der fastsætter og offentliggør kriterier for godkendelse af privatinstitutioner med udgangspunkt i de generelle krav, der er til kommunens egne institutioner, herunder f.eks. personalenormering.

Svaret er udarbejdet i samarbejde med Ministeriet for Familie- og forbrugeranliggender, under hvis ressort forslaget til dagtilbudslov hører.

*Spørgsmål 18:*

Under lovforslagets førstebehandling i Folketinget fremhæver undervisningsministeren i sin afsluttende replik, at man med lovforslaget sikrer, at frie grundskoler får mulighed for at være ledelse også for en daginstitution. Ministeren bemærker, at lovforslaget handler om ledelse, og at man bør

---

sikre, at offentlige institutioner også får en tilsvarende mulighed. Ministeren fremhæver i den forbindelse, at det har regeringen for længst aftalt med Kommunernes Landsforening, at denne mulighed vil vi gerne skabe for de offentlige skoler. Vil ministeren bekræfte, at det regeringen har aftalt med Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi for 2007, er, at regeringen skal arbejde for at øge muligheder for at etablere fælles ledelse af folkeskoler og daginstitutioner, og at man i økonomiaftalen ikke som i L 189, har lagt sig fast på, at fælles ledelse mellem skole og daginstitution skal udmøntes i en form, hvor folkeskolen får bemyndigelse til at drive daginstitution?

*Svar:*

Efter den gældende folkeskolelovs § 24 a kan kommunalbestyrelserne under nogle nærmere angivne betingelser godkende, at en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud har fælles leder og fælles bestyrelse. Ved etablering af en sådan samdrift nedlægges forældrebestyrelsen ved dagtilbuddet, men både personale og forældrene fra dagtilbudet får et antal faste pladser i skolebestyrelsen (den ny fællesbestyrelse). Lederen og fællesbestyrelsen varetager såvel folkeskolens anliggender (i henhold til folkeskoleloven) som dagtilbudets anliggender (i henhold til serviceloven).

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 4, har regeringen aftalt med KL, at der skal være øgede muligheder for at etablere fælles ledelse af folkeskoler og daginstitutioner. Et kommende lovforslag om øgede muligheder for etablering af fælles ledelse vil indebære en lempelse af betingelserne herfor og ikke en ændring af retsvirkninger af fælles ledelse. Forslaget skal drøftes med forligskredsen bag folkeskoleloven.